DCC-002-001503

DCC-002-001503
B. Com. (Sem. V) Examination
May / June – 2015
Management Accouting : Paper - I

Faculty Code : 002
Subject Code : 001503

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

સૂચના : (૧) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ પ્રશ્નો છે.
(૨) જમણીબાજુ દર્શાવેલ આંકડા પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.
(૩) જરૂર જણાય ત્યાં ગણતરીઓ દર્શાવવી.

૧ નીચે આપેલ જવાબી વિકલ્પોમાંથી સાચો અને યોગ્ય જવાબ પસંદ કરો. ૨૦

(૧) ડૉ. રૂજુ લિમિટેડનું વેચાણ રૂ.૫૦,૦૦૦ અને ફાળો રૂ.૨૦,૦૦૦ હોય તો નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર કેટલો થાય ?
(A) ૪૦ %
(B) ૫૦ %
(C) ૬૦ %
(D) એક પણ નહિ

(૨) નીચે પૈકી કયું કાર્ય નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિનું કાર્ય ગણાતું નથી.
(A) પડતરની એકમદીઠ કુલ રકમની ગણતરી
(B) આર્થિક વ્યવહારો નોંધવા
(C) વ્યવહારોનું વર્ગીકરણ કરવું.
(D) વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરવા.

(૩) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ સૌથી વધારે કયા પક્ષકારને ફાયદાકારક છે.

(A) લેણદારોને.

(B) સંચાલકોને.

(C) શેરહોલ્ડરોને.

(D) રોકાણકારોને.

(૪) પાઘડી, મૂડી અનામત સામે માંડી વાળવાથી......

(A) ભંડોળની પ્રાપ્તિ થાય છે.

(B) ભંડોળનો ઉપયોગ થાય છે.

(C) ઉપરના (A) અને (B) બંને થતા નથી.

(D) ઉપરના (A) અને (B) બંને થાય છે.

(૫) જો સ્ટોક ઊથલો ૫(પાંચ)વખત હોય અને શરૂઆતનો સ્ટોક આખરના સ્ટોક કરતાં રૂ.૧૦,૦૦૦ ઓછો હોય તથા સરેરાશ સ્ટોક રૂ.૪૦,૦૦૦ હોય તો ખરીદી શોધો.

(A) રૂ.૨,૦૦,૦૦૦

(B) રૂ.૧,૩૫,૦૦૦

(C) રૂ.૨,૪૦,૦૦૦

(D) રૂ.૨,૧૦,૦૦૦

(૬) દેવાદાર ગુણોત્તર ૧૦૫ દિવસમાંથી ઘટીને ૯૭ દિવસ થયો. આ કઇ સ્થિતિ ગણાય ?

(A) સંતોષકારક

(B) સુધારો સૂચવે છે.

(C) ખરાબ

(D) ખૂબ જ સારી

(૭) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ .... ઉપર વિશેષ ભાર મૂકે છે.

(A) ભવિષ્ય

(B) ભૂતકાળ

(C) અનુભવ

(D) નિર્ણય

(૮) ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડીમાં ઘટાડો થાય ત્યારે.....

(A) ભંડોળનો ઉપયોગ થાય છે.

(B) ભંડોળની પ્રાપ્તિ થાય છે.

(C) ઉપરના (A) અને (B) બંને થાય છે.

(D) ઉપરના એક પણ નહિ.

(૯) મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્સીમાં કઇ પદ્ધતિ અને ટેકનિકનો ઉપયોગ થતો નથી ?

(A) પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ.

(B) સીમાંત પડતર પદ્ધતિ.

(C) સેવા પડતર પદ્ધતિ.

(D) અંદાજપત્રીય અંકુશ

(૧૦) નીચેનામાંથી કયો ગુણોત્તર નફાકારકતાનો ગુણોત્તર નથી ?

(A) સંચાલન ગુણોત્તર

(B) ખર્ચ ગુણોત્તર

(C) શેર દીઠ કમાણીનો દર.

(D) માલિકી ગુણોત્તર

(૧૧) ઉત્પાદન અને વેચાણની જે સપાટીએ કુલ ફાળો કુલ સ્થિર ખર્ચા જેટલો થાય તે સપાટી ઓળખાય છે.......

(A) નફાકારક સપાટી

(B) ઈષ્ટતમ સપાટી

(C) સમતૂટ સપાટી

(D) આદર્શ સપાટી.

(૧૨) એક વસ્તુંની કુલ પડતર રૂ.૧૨ છે જેમાં ૪૦% સ્થિરખર્ચ સમાયેલ છે. કંપનીને નિકાસ ઓર્ડર રૂ.૭.૫૦ના ભાવે મળે તેમ છે. તો એકમદીઠ ફાળો કેટલો ?

(A) રૂ. ૦.૩૦

(B) રૂ ૪.૮૦

(C) રૂ ૪.૫૦

(D) રૂ. શૂન્ય

(૧૩) એક કંપની વર્તમાન જૂના યંત્રનો ઉપયોગ કરીને વાર્ષિક રૂ.૧૦,૦૦૦ નફો મેળવી શકે છે. આ યંત્રની ઘસારા બાદ વર્તમાન ઉપજ કિંમત રૂ.૨૦,૦૦૦ છે. જો કંપની જૂના યંત્રના સ્થાને નવું યંત્ર ગોઠવે તો વાર્ષિક રૂ.૧૬,૫૦૦નો નફો મેળવી શકે તેમ છે. નવા યંત્રની કિંમત રૂ.૬૦,૦૦૦ છે. તો નવી રોકાયેલી મૂડીપર વળતરનો દર કેટલો ?

(A) ૧૦.૮૩ %

(B) ૧૬.૨૫ %

(C) ૨૭.૫૦ %

(D) ૨૫ %

(૧૪) નફાનુકસાન ખાતા મુજબ ધંધાનો ચોખ્ખો નફો રૂ.૫,૫૦૦ છે અને ન.નુ.ખાતામાં ઉધારેલ ઘસારો રૂ.૧,૫૦૦ અને પ્રાથમિક ખર્ચ રૂ.૧,૦૦૦ છે. તેથી તેનો રોકડમાં પ્રાપ્ત નફો.

(A) રૂ.૫,૫૦૦

(B) રૂ.૩,૦૦૦

(C) રૂ,૮,૦૦૦

(D) રૂ.૭,૦૦૦

(૧૫) નીચેનામાંથી કઇ વિગત ભંડોળની પ્રાપ્તિ નથી ?

(A) ધંધામાં નફો થવાથી

(B) કાયમી મિલકતો વેચી દેવાથી

(C) નાણાં ઉછીના લેવાથી કે દેવું ઊભું કરવાથી

(D) ડિબેંચર કે લોન પરત કરવામાં આવે ત્યારે.

(૧૬) વ્યાજ અને કરવેરા પહેલાંનો નફો રૂ.૧,૦૦,૦૦૦; વ્યાજ રૂ.૨૦,૦૦૦ અને પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડ રૂ.૩૦,૦૦૦ અને કરવેરાનો દર ૫૦% હોય તો કરવેરાની રકમ કેટલી ?

(A) નીચેનામાંથી એક પણ નહિ.

(B) રૂ.૫૦,૦૦૦

(C) રૂ.૨૫,૦૦૦

(D) રૂ.૪૦,૦૦૦

(૧૭) નીચેના પૈકી નફો શોધવા માટેનું કયુ સૂત્ર ખોટું છે ?

(A) નફો = વેચાણ – ચલિત ખર્ચા.

(B) નફો = સલામતીનો ગાળો × પી.વી.ગુણોત્તર.

(C) નફો = વેચાણ – (સ્થિર ખર્ચા + ચલિત ખર્ચા).

(D) નફો = ફાળો – સ્થિર ખર્ચા.

(૧૮) એક વસ્તુની વેચાણ કિંમત એકમદીઠ રૂ.૧૦ છે. ચલિત પડતર રૂ.૬ છે. અને કંપનીની ફાજલ ઉત્પાદન શકિત ૪૦૦૦ એકમોની છે. કંપનીને નિકાસ ઓર્ડર મળે તેમ છે. કંપનીએ નીચે દર્શાવેલ કિંમતમાંથી કઇ કિંમતનો ઓર્ડર સ્વીકારવાથી વર્તમાન નફો ઘટે ?

(A) રૂ. ૭.૦૦

(B) રૂ. ૫.૯૦

(C) રૂ. ૮.૦૦

(D) રૂ. ૬.૨૫

(૧૯) સરેરાશ સ્ટોક રૂ.૩,૨૦,૦૦૦ છે. જો શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ.૪,૦૦,૦૦૦ હોય તો આખર સ્ટોક = (?)

(A) રૂ.૭,૨૦,૦૦૦

(B) રૂ.૩,૬૦,૦૦૦

(C) રૂ.૨,૪૦,૦૦૦

(D) રૂ.૧,૨૦,૦૦૦

(૨૦) નીચેનામાંથી કઇ બાબત તફાવત પડતર સાથે સુસંગત નથી ?

(A) વિવિધ સંચાલકીય નિર્ણયો લેવા માટેની ટેકનિક છે.

(B) ''ખરીદવું'' કે ''બનાવવું'' નિર્ણયમાં મદદરૂપ થાય છે.

(C) તફાવત પડતર અને સીમાંત પડતર અલગ અલગ છે.

(D) તફાવત પડતર અને સીમાંત પડતર સમાનાર્થી શબ્દ છે.

૨ ઘંટાકર્ણ મહાવીર લિમિટેડના તા.૩૧-૩-૨૦૧૩ અને તા.૩૧-૩-૨૦૧૪ના રોજના પા.સ.નીચે મુજબ છે. ૧૫

જવાબદારીઓ	**૩૧/૩/૨૦૧૩**	**૩૧/૩/૨૦૧૪**	**મિલકતો**	**૩૧/૩/૨૦૧૩**	**૩૧/૩/૨૦૧૪**
શેરમૂડી	૧૨,૦૦,૦૦૦	૨૦,૦૦,૦૦૦	કાયમી મિલકતો	૧૮,૦૦,૦૦૦	૨૪,૦૦,૦૦૦
મૂડી અનામત	-	૧,૦૦,૦૦૦	રોકાણો	૪,૦૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
સામા.અના	૮,૦૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦	ચાલુ મિલકતો	૭,૦૦,૦૦૦	૮,૪૦,૦૦૦
ન.નુ.ખાતે	૨,૪૦,૦૦૦	૩,૬૦,૦૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચા	૧,૦૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
૧૨%ના ડિબેંચર્સ.	૪,૦૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦			
લેણદારો	૧,૦૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦			
દેવી હૂંડીઓ	૪૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦			
કરવેરા જોગવાઇ	૨,૨૦,૦૦૦	૨,૬૦,૦૦૦			
	૩૦,૦૦,૦૦૦	**૩૬,૦૦,૦૦૦**		**૩૦,૦૦,૦૦૦**	**૩૬,૦૦,૦૦૦**

વધારાની માહિતી :-

(૧) તા.૦૧-૦૭-૨૦૧૩ના રોજ સા.અના.માંથી બે ઇક્વિટી શેર દીઠ એક શેર બોનસ તરીકે આપેલ હતાં.

(૨) વર્ષ દરમિયાન આવકવેરાના રૂ.૨,૪૦,૦૦૦ અને ડિવિડન્ડના રૂ.૩,૦૦,૦૦૦ ચૂકવેલ હતાં.

(૩) વર્ષની શરૂઆતમાં કંપનીએ ૫૦% કાયમી મિલકતો વેંચી દીધી હતી. અને તેનો નફો મૂડીઅનામત ખાતે જમા કરેલ હતો.

(૪) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ રૂ.૨,૦૦,૦૦૦ના રોકાણો રૂ.૧,૦૦,૦૦૦માં વેંચી નાખેલ હતાં.

(૫) કાયમી મિલકતો પર રૂ.૨,૦૦,૦૦૦ ઘસારો માંડી વાળવામાં આવેલ હતો.

ભંડોળની પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. જરૂરી ગણતરી દર્શાવો.

અથવા

૨ ડૉ. ઋષિ લિમિટેડના ૨૦૧૩ અને ૨૦૧૪ના વર્ષના પા.સ.નીચે મુજબ છે. ૧૫

જવાબદારીઓ	૨૦૧૩	૨૦૧૪	મિલકતો	૨૦૧૩	૨૦૧૪
ઈક્વિટી શેરમૂડી			પાઘડી	૧,૦૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
દરેક રૂ.૧૦નો એક			યંત્રો	૩,૫૦,૦૦૦	૪,૫૦,૦૦૦
એવા પૂર્ણ ભરપાઇ					
થયેલ શેર	૩,૦૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦	જમીન-મકાન	૩,૦૦,૦૦૦	૨,૭૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૧,૫૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦	રોકાણો	૮૦,૦૦૦	૭૫,૦૦૦
ન.નુ.ખાતું	૧,૪૮,૦૦૦	૧,૩૮,૦૦૦	સ્ટોક	૪૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
૯%ના ડિબેંચર્સ	૧,૦૦,૦૦૦	૧,૪૦,૦૦૦	રોકડ સિલક	-	૪૦,૦૦૦
લેણદારો	૮૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦	દેવાદારો	૭૫,૦૦૦	૯૦,૦૦૦
દેવી હૂંડીઓ	૭૫,૦૦૦	૯૫,૦૦૦	લેણીહૂંડીઓ	૧૫,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
નહિ ચૂકવેલ ખર્ચ	૧૦,૦૦૦	૫,૦૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચા	૧૮,૦૦૦	૧૨,૦૦૦
કરવેરાની જોગવાઇ	૬૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦	ડિબેંચર વટાવ	-	૧,૦૦૦
બેંક ઓવરડ્રાફટ	૫૫,૦૦૦	-			
	૯,૭૮,૦૦૦	**૧૧,૧૮,૦૦૦**		**૯,૭૮,૦૦૦**	**૧૧,૧૮,૦૦૦**

વધારાની માહિતી :

(૧) તા.૧-૧-૨૦૧૪ના રોજ સામાન્ય અનામત માંથી દર ત્રણ શેરદીઠ એક શેર બોનસ શેર તરીકે આપવામાં આવ્યો હતો.

(૨) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા અને ડિવિડન્ડ અનુક્રમે રૂ.૫૫,૦૦૦ અને રૂ.૫૪,૦૦૦ હતું

(૩) વર્ષ દરમિયાન ૫% વટાવથી નવા ડિબેંચર બહાર પાડયા હતાં.

(૪) કંપનીએ રૂ.૨૦,૦૦૦ની મૂ.કિ.ના રોકાણો વે.કિ.પર ૨૦% નફો મળે એ રીતે વેંચ્યા હતાં.

(૫) વર્ષ દરમિયાન માંડી વાળેલ ઘસારો :

(૧) યંત્રો પર રૂ.૩૫,૦૦૦

(૨) જમીન-મકાન પર રૂ.૩૦,૦૦૦.

(૬) વર્ષ દરમિયાન રૂ.૫૦,૦૦૦ની ચોપડે કિંમતના યંત્રો ૨૦% ખોટથી વેંચ્યા હતાં.

કાર્યશીલ મૂડી દર્શાવતું પત્રક જરૂરી ખાતાંઓ અને ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

૩ વર્ષા લિમિટેડનું તા.૩૧-૦૩-૨૦૧૩ના રોજનું પાકુ સરવૈયું તથા અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે. ૧૫

(અ)	**ભંડોળની પ્રાપ્તિ :**		**રકમ (રૂ.)**
	શેરમૂડી :		૪,૦૦,૦૦૦
	અનામત અને નફો		૧,૩૮,૦૦૦
	શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ		**૫,૩૮,૦૦૦**
	ડિબેંચર્સ (૧૦ %)		૧,૦૦,૦૦૦
	બેંક લોન (૧૦ %)		૧,૦૦,૦૦૦
	રોકાયેલી મૂડી :		**૭,૩૮,૦૦૦**
(બ)	**ભંડોળનો ઉપયોગ :**		**(રૂ)**
	કાયમી મિલકતો બાદ ઘસારો :		૩,૦૦,૦૦૦
	ચાલુ મિલકતો : દેવાદારો :	૮૨,૦૦૦	
	સ્ટોક :	૩,૧૮,૦૦૦	
	બેંક/રોકડ :	૧,૦૦,૦૦૦	
	લેણી હૂંડીઓ :	૬૮,૦૦૦	
		૫,૬૮,૦૦૦	
	બાદ : ચાલુ જવાબદારીઓ :		
	લેણદારો : ૧,૦૦,૦૦૦		
	દેવી હૂંડીઓ : ૨૦,૦૦૦		
	કરવેરા જોગવાઇ : ૧૦,૦૦૦	૧,૩૦,૦૦૦	૪,૩૮,૦૦૦
	ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડી :	૪,૩૮,૦૦૦	
	ભંડોળનો કુલ ઉપયોગ :		**૭,૩૮,૦૦૦**

- **તદ્ઉપરાંત માહિતી : -**

ખરીદી : .... રૂ. ૩,૬૫,૦૦૦

વેચાણ : .... રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦

ચો.નફો : .... રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ (વ્યાજ-કરવેરા બાદનો)

નીચે આપેલ ગુણોત્તર શોધો. તેમ જ આ ઉદ્યોગમાં આદર્શ ગુણોત્તરને આધારે કંપનીની પરિસ્થિતી પર ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

(૧) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર (૧૫ %)

(૨) માલિકી ગુણોત્તર (કા.મિ.મુજબ)(૮૫ %)

(૩) રોકાયેલ મૂડી પર વળતર ગુણોત્તર : (૧૦ %)

(૪) દેવાદાર ગુણોત્તર (૯૦ દિવસ)

(૫) લેણદાર ગુણોત્તર (૧૦૦ દિવસ)

અથવા

૩ ગોપી એન્ડ દેવાંગી લિમિટેડનું પાકું સરવૈયું અને વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે : **૧૫**

તા. ૩૧-૩-૨૦૧૪ના રોજનું પાકું સરવૈયું

મૂડી તથા દેવાં.		**રકમ (રૂ.)**	**મિલકત તથા લેણા**	**રકમ (રૂ.)**
મૂડી : ગોપી	૭૫,૦૦૦		મકાન	૧,૦૦,૦૦૦
+નફો	૨૨,૫૦૦	૯૭,૫૦૦	જમીન	૪૫,૦૦૦
			રોકાણો	૧૦,૦૦૦
મૂડી : દેવાંગી	૭૫,૦૦૦		માલનો સ્ટોક	૬૮,૦૦૦
+નફો	૨૨,૫૦૦	૯૭,૫૦૦	દેવાદારો	૬૭,૦૦૦
અનામત ભંડોળ		૧૫,૦૦૦	બેંક સિલક	૨૨,૫૦૦
વીમા ભંડોળ		૧૦,૦૦૦		
બેંક લોન		૨૫,૦૦૦		
લેણદારો		૫૬,૦૦૦		
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ		૧૧,૫૦૦		
		૩,૧૨,૫૦૦		૩,૧૨,૫૦૦

વધારાની માહિતી :-

(૧) વેચાણ (શાખ પર) : રૂ.૩,૬૦,૦૦૦

(૨) શરૂનો સ્ટોક : રૂ.૫૦,૦૦૦

(૩) શાખ પર ખરીદી : રૂ.૨,૮૮,૦૦૦

(૪) આખર સ્ટોક : રૂ.૬૮,૦૦૦

(૫) વહીવટી ખર્ચા : રૂ.૨૦,૦૦૦

(૬) વેચાણ ખર્ચા : રૂ.૨૧,૦૦૦

(૭) બેંકલોન વ્યાજ : રૂ.૪,૦૦૦

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી નીચેના ગુણોત્તરો તમારા વિવેચન સાથે દર્શાવો.

(૧) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર : (૧૦ %)

(૨) સ્ટોક ચલન દર : (૫)

(૩) રોકેલ મૂડી પર વળતર દર : (૨૦ %)

(૪) દેવાદાર ગુણોત્તર : (૪૫ દિવસ) (વર્ષનો દિવસો ૩૬૦)

(૫) લેણદાર ગુણોત્તર : (૫૦ દિવસ) (વર્ષનો દિવસો ૩૬૦)

૪ એમ.એમ.જી.કંપની લિમિટેડની બે વસ્તું અંગે નીચેની માહિતી મળે છે : ૧૦

વિગત	**"A"**	**"B"**
માલ સામાન (કિલો દીઠ રૂ.૨.૦૦)	૧૦	૪
મજૂરી : (કલાકનો દર રૂ.૧.૦૦)	૨	૩
યાંત્રિક કલાકો (કલાકનો દર રૂ.૨.૦૦)	૪	૪
વેચાણ કિંમત : (રૂ.)	૩૦	૨૫
કુલ સ્થિર ખર્ચ : રૂ.૫૦,૦૦૦	-	-

ઉપરોક્ત વિગતોના આધારે :-

(૧) જયારે માલ સામાન ચાવીરૂપ પરિબળ હોય.

(૨) જયારે પ્રત્યક્ષ મજૂરીની અછત હોય; અને

(૩) જયારે યાંત્રિક કલાકો મર્યાદિત હોય ત્યારે કઇ વસ્તુંનું ઉત્પાદન ફાયદાકારક થશે ?

અથવા

૪ કિક એન્ડ સિંઘમ લિમિટેડની કુલ ઉત્પાદન ક્ષમતા ૧,૫૦,૦૦૦ એકમોની છે. વર્ષ.૨૦૧૩ માં દેશના બજારોમાં કરેલ વેચાણ અંગે નીચેની માહિતી મળે છે : ૧૦

વેચાણ એકમો : ૧,૦૦,૦૦૦ એકમો.

વેચાણ કિંમત એકમ દીઠ રૂ.૫.૦૦

સ્થિર પડતર : ઉત્પાદન (રૂ.)૧,૫૦,૦૦૦

વેચાણ (રૂ.) ૩૦,૦૦૦

ચલિત પડતર : ઉત્પાદન (રૂ.) ૨.૬૦ એકમદીઠ

વેચાણ (રૂ.) ૦.૪૬ એકમદીઠ.

બાકીની ઉત્પાદન શક્તિ ૫૦,૦૦૦ એકમો અંગે વિદેશમાંથી એકમ દીઠ રૂ.૪.૨૫ લેખે ઓર્ડર મળે તેમ છે. વિદેશમાં માલનો નિકાસ કરવા માટે એકમદીઠ ખર્ચ રૂ.૦.૪૨ છે. ઉપરાંત જો પૂર્ણ ઉત્પાદન શક્તિ એ કામ કરવામાં આવે તો ઉત્પાદનના સ્થિર ખર્ચા રૂ.૧,૬૦,૦૦૦ થશે અને વેચાણના સ્થિર ખર્ચા રૂ.૩૬,૦૦૦ થશે.

શું કંપનીએ રૂ.૪.૨૫ના ભાવે નિકાસ ઓર્ડર સ્વીકારવા જોઈએ કે નહિ તે દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

૫ આઈ.આઈ.એમ. લિમિટેડ પ્લાસ્ટીકની ખુરશીઓનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે. વર્ષ ૨૦૧૩ માટે નીચેની માહિતી આપવામાં આવી છે. ૧૦

વિગત	**રકમ (રૂ.)**
પ્રત્યક્ષ માલસામાન :	૧,૫૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી :	૩,૦૦,૦૦૦
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ :	૧,૫૦,૦૦૦
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ :	૭૫,૦૦૦
ઉત્પાદન (એકમોમાં)	૩૦,૦૦૦
એકમદીઠ વે.કિ	રૂ.૩૦.૦૦

વધારાની માહિતી :-

વાર્ષિક ઉત્પાદન શક્તિ ૫૦,૦૦૦ ખુરશીની છે. કંપનીને એકમદીઠ રૂ.૨૫ની કિંમતે વધારાના ૧૨,૫૦૦ એકમો ખરીદવાની ઓફર મળે છે. એવી ધારણા છે કે આ ઓફર સ્વીકારવાથી બધા જ એકમોના ઉત્પાદન માટે એકમદીઠ માલસામાન ખર્ચમાં રૂ.૧.૦૦નો ઘટાડો થશે. મજૂર કાર્યક્ષમતામાં ૨% વધારો થશે. સ્થાયી પરોક્ષ ખર્ચમાં રૂ.૬૮,૭૫૦નો વધારો થશે.

આ ઓફર સ્વીકારવી કે કેમ તે અંગે તમારી ભલામણો રજૂ કરતો સંચાલન સમક્ષ રજૂ કરવાનો અહેવાલ તૈયાર કરો.

અથવા

૫ નોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૧૦

(૧) મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટની ભૂમિકા.

(૨) સીમાન્ત પડતરનું મહત્ત્વ.

(૩) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રકની અગત્યતા.

(૪) સીમાન્ત પડતર અને તફાવત પડતરના તફાવતો.

ENGLISH VERSION

Instructions :
(1) The question paper contains five questions.
(2) Figures to right side indicate full marks of the question.
(3) Calculations are required to be shown.

1 Out of the following options given for answer; choose a correct and proper answer. 20

(1) Dr. Rooju Ltd.'s sales Rs. 50,000 and contribution Rs. 20,000. The profit volume ratio would be :

(A) 40%

(B) 50%

(C) 60%

(D) None of these

(2) Out of the following functions, which does not consider as the function of Financial Accounting ?

(A) Calculation of per unit and total amount of cost

(B) Recording economic transactions

(C) Classifying transactions

(D) Preparing Final Accounts

(3) To whom Management Accountancy is most beneficial ?

(A) Creditors

(B) Managerials

(C) Shareholders

(D) Investors

(4) Writing-off goodwill against capital reserve results in_______.

(A) Source of fund

(B) Application of fund

(C) None of (A) and (B) shown above

(D) Both (A) and (B) shown above

(5) If stock turnover is 5 (five) times, opening stock is Rs. 10,000 less than the closing stock and average stock is Rs. 40,000. Find out purchases.

(A) Rs. 2,00,000

(B) Rs. 1,35,000

(C) Rs. 2,40,000

(D) Rs. 2,10,000

(6) If Debtor's ratio is decreased from 105 days to 97 days; which situation it is to be ?

(A) Satisfactory

(B) It indicates improvement

(C) Worst

(D) Very good

(7) Management Accounting is specially emphasized on __________

(A) Future

(B) Past

(C) Experience

(D) Decision

(8) When Net working capital decreases _________.

(A) Fund is applied

(B) Fund is generated

(C) Both (A) and (B) above occurs

(D) None of the above

(9) Which of the following tools and techniques are not used by Management Accountancy ?

(A) Standard costing

(B) Marginal costing

(C) Operating costing

(D) Budgetary control

(10) From the following which ratio is not profitability ratio ?

(A) Operating ratio

(B) Expense ratio

(C) Rate of earning per share

(D) Proprietary ratio

(11) When total contribution equals to total fixed expenses that level is known as :

(A) Profit making level

(B) Optimum level

(C) Break-even level

(D) Ideal level

(12) Total cost per unit is Rs. 12 which includes 40% fixed expenses. The company may receive an export order at Rs. 7.50 per unit. What will be the contribution per unit for this offer ?

(A) Rs. 0.30

(B) Rs. 4.80

(C) Rs. 4.50

(D) Rs. Zero

(13) A company can yield profit of Rs. 10,000 by using existing machine which has realization value of Rs. 20,000 at present. If new machine of worth Rs. 60,000 is installed in place of old one; profit would be earned Rs. 16,500.

What would be the Rate of Return on newly invested capital ?

(A) 10.83%

(B) 16.25%

(C) 27.50%

(D) 25%

(14) As per profit and loss account net profit of business is Rs. 5,500 and depreciation debited to P&L a/c. is Rs. 1,500 and preliminary expenses is Rs. 1,000. Hence the fund generated from profit is :

(A) Rs. 5,500

(B) Rs. 3,000

(C) Rs. 8,000

(D) Rs. 7,000

(15) Which of the following items is not a source of funds ?

(A) Earning operating profit

(B) Sales of Fixed Assets

(C) Borrowing or incurring any liability

(D) Repayment of debentures or loans

(16) Profit before Interest and Tax Rs. 1,00,000. Interest Rs. 20,000 and preference dividend Rs. 30,000 and rate of taxation @ 50%. How much would be the amount of taxation ?

(A) None of the below

(B) Rs. 50,000

(C) Rs. 25,000

(D) Rs. 40,000

(17) Which of the following formula is false to find out the profit ?

(A) Profit = Sales – Variable Cost

(B) Profit = Margin of safety × P.V. Ratio

(C) Profit = Sales – (Fixed Cost + Variable Cost)

(D) Profit = Contribution – Fixed cost.

(18) Selling price per unit is Rs. 10 and variable cost is Rs. 6. At present company is having an idle (unused) capacity of manufacturing 4,000 units. The company can receive an export order for this quantity from the following offer prices. Which offer price will decrease the present profit ?

(A) Rs. 7.00

(B) Rs. 5.90

(C) Rs. 8.00

(D) Rs. 6.25

(19) Average stock is Rs. 3,20,000. If opening stock is Rs. 4,00,000. Thus, find out closing stock.

(A) Rs. 7,20,000

(B) Rs. 3,60,000

(C) Rs. 2,40,000

(D) Rs. 1,20,000

(20) Which of the following matter is not relevant to differential costing ?

(A) It is a technique of taking various managerial decision.

(B) Helpful in "Make" or "Buy" decision

(C) Differential cost and Marginal cost are different.

(D) Differential cost and Marginal cost are synonymous.

2 Balance sheets of Ghantakarna Mahavir Limited as on 31.3.2013 and 31.3.2014 are as under : 15

Liabilities	31.3.2013	31.3.2014	Assets	31.3.2013	31.3.2014
Share Capital	12,00,000	20,00,000	Fixed Assets	18,00,000	24,00,000
Capital Reserve	-	1,00,000	Investments	4,00,000	3,00,000
General Reserve	8,00,000	5,00,000	Current Assets	7,00,000	8,40,000
P&L Account	2,40,000	3,60,000	Preliminary expenses	1,00,000	60,000
12% Debentures	4,00,000	2,00,000			
Creditors	1,00,000	1,00,000			
Bills Payable	40,000	80,000			
Provision for Tax	2,20,000	2,60,000			
	30,00,000	36,00,000		30,00,000	36,00,000

Additional Information :

(1) One Bonus share per two equity shares was issued from General Reserve as on 01.07.2013.

(2) Rs. 2,40,000 as Income tax and Rs. 3,00,000 as dividend were paid during the year.

(3) The company had sold 50% of fixed assets in the beginning of the year and credited that profit to Capital Reserve Account.

(4) The company sold the investments of Rs. 2,00,000 for Rs. 1,00,000 during the year.

(5) Rs. 2,00,000 were written-off as depreciation on the Fixed Assets.

Prepare the statement of sources and application of funds. Show necessary calculations.

OR

2 Following are the balance sheets of Dr. Rushi Limited for the year 2013 and 2014. **15**

Liabilities	2013	2014	Assets	2013	2014
Equity share capital			Goodwill	1,00,000	80,000
fully paid shares of			Machinery	3,50,000	4,50,000
Rs 10 each	3,00,000	5,00,000	L & B	3,00,000	2,70,000
General Reserve	1,50,000	1,00,000	Investments	80,000	75,000
P&L Account	1,48,000	1,38,000	Stock	40,000	80,000
9% Debentures	1,00,000	1,40,000	Cash balance	-	40,000
Creditors	80,000	60,000	Debtors	75,000	90,000
Bills payable	75,000	95,000	B/R	15,000	20,000
Unpaid Exp.	10,000	5,000	Preliminary exp.	18,000	12,000
Provision for Tax	60,000	80,000	Discount on Debenture	-	1,000
Bank Overdraft	55,000	-			
	9,78,000	11,18,000		9,78,000	11,18,000

Additional Information :

(1) On 01.01.2014 company had given one bonus share against three equity shares held. Provision for that was done from General Reserve.

(2) During the year, tax and dividend were paid Rs. 55,000 and Rs. 54,000 respectively.

(3) New debentures were issued @ 5% discount during the year.

(4) Investments of Rs. 20,000 cost were sold at such a price so as to realize 20% profit on selling price.

(5) Depreciation written off during the year were :

(a) On Machinery : Rs. 35,000

(b) On L&B : Rs. 30,000

(6) Machinery having a book value of Rs. 50,000 was sold at 20% loss during the year.

Prepare a statement showing changes in working capital; necessary accounts and the Fund Flow Statement.

3 Following is the balance sheet as on 31.3.2013 and other information of Varsha Limited. 15

(A) Sources of Fund :	Amount (Rs.)
Share Capital	4,00,000
Reserve and Profit	1,38,000
Shareholders Fund	5,38,000
Debentures (10%)	1,00,000
Bank Loan (10%)	1,00,000
Capital employed	7,38,000

(B) Application of Fund

			Rs.
Fixed Assets Less Depreciation			3,00,000
Current Assets :			
Debtors	82,000		
Stock	3,18,000		
Bank/Cash	1,00,000		
B/R.	68,000	5,68,000	
Less :			
Current Liabilities			
Creditors	1,00,000		
B/P.	20,000		
Tax Provision	10,000	1,30,000	
Net Working Capital		4,38,000	4,38,000
Total Application of Fund			7,38,000

Moreover other information :

Purchases Rs. 3,65,000

Sales Rs. 5,00,000

Net Profit Rs. 1,00,000 (after interest and taxes)

Find out following ratio and discuss with criticism company's position on the basis of industries ideal ratio :

(1) Net profit ratio : (15%)

(2) Proprietary ratio (85%)
(On the basis of fixed assets)

(3) Return on capital employed (10%)

(4) Debtors ratio (90 days)

(5) Creditors ratio (100 days)

OR

3 Following is the balance sheet and other information of Gopi and Devangi Limited. 15

Balance Sheet as on 31.3.2014

Liabilities		Amount (Rs.)	Assets	Amount (Rs.)
Capital : Gopi	75,000		Buildings	1,00,000
+ Profit	22,500	97,500	Land	45,000
Capital: Devangi	75,000		Investments	10,000
+ Profit	22,500	97,500	Goods Stock	68,000
Reserve Fund		15,000	Debtors	67,000
Insurance Fund		10,000	Bank balance	22,500
Bank Loan		25,000		
Creditors		56,000		
Bank Overdraft		11,500		
		3,12,500		3,12,500

Additional Information :

(1) Sales (on credit) ....Rs. 3,60,000

(2) Opening Stock ....Rs. 50,000

(3) Purchases on Credit ....Rs. 2,88,000

(4) Closing stock ....Rs. 68,000

(5) Admi. Exp. ....Rs. 20,000

(6) Selling exp. ....Rs. 21,000

(7) Int. on Bank Loan ....Rs. 4,000

Calculate and criticize the following ratios from the above information.

(1) Net Profit Ratio : (10%)

(2) Stock Turnover : (5)

(3) Rate of Return on Capital employed : (20%)

(4) Debtors ratio : (45 days) (Days of year 360)

(5) Creditors ratio : (50 days) (Days of year 360)

4 Following information is avaiable for two products of MMG Company Limited. 10

Particulars	"A"	"B"
Materials (per kg Rs. 2.00)	10	4
Labour (Rate per hour Rs. 1.00)	2	3
Machine Hours		
(Rate per hour Rs. 2.00)	4	4
Selling Price (Rs.)	30	25

Total fixed Expenses Rs. 50,000

Depending on abovesaid information :

(1) When material is the key factor

(2) When direct lasbour is scare and

(3) When machine hours are limited

Which product's production would be profitable ?

OR

4 Installed production capacity of Kick and Singham Limited is of 1,50,000 units. For the year 2013 following information is available for the sale in Indian Markets :

Units sold .... 1,00,000 units

Selling price per unit .... Rs. 5.00

Fixed cost : Manufacturing .... (Rs.) 1,50,000

Selling .... (Rs.) 30,000

Variable Cost :

Manufacturing (Rs.) .. 2.60 per unit

Selling (Rs.) .... 0.46 per unit

Company is in a position to get an export order for remaining capacity of 50,000 units at an offer price of Rs. 4.25 per unit. The company incurs export expense of Rs. 0.42 per unit and fixed manufacturing exp. would be Rs. 1,60,000 and fixed selling exp. would be Rs. 36,000 if company operates at 100% level.

Prepare a statement showing that the company would accept or not to accept the export order at a price of Rs. 4.25.

5 I.I.M. Limited maufactures and sells plastic chairs. 10

Following particulars are available for the year 2013.

Particulars	Amount (Rs.)
Direct Materials	1,50,000
Direct Labour	3,00,000
Fixed Overheads	1,50,000
Variable Overhdads	75,000
Production (in units)	30,000
Selling price per unit	Rs. 30.00

Additional Information:

Annual manufacturing capacity is 50,000 chairs. The company receives an offer to purchase 12,500 chairs at Rs. 25 per chair. If company accepts this offer than there will be reduction of Rs. 1.00 per unit in cost of direct materials for entire production and labour efficiency will be increased by 2%. Fixed overheads will increase by Rs. 68,750.

Prepare a report by presenting your recommendations before the management to accept or not to accept an abovesaid offer.

OR

5 Write notes on : (any two) 10

(1) Role of Management Accountant

(2) Importance of Marginal Costing

(3) Utility of Fund Flow Statement

(4) Differences between Marginal Costing and Differential Costing